

Forfatter: Falster, Christian

Titel: Udrag fra LÆRDOMS LYSTGAARD ELLER ADSKILLIGE DISCURSER FØRSTE PART

Citation: Falster, Christian: "Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor", i Falster, Christian: *Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor*, udg. af JØRGEN OLRİK , 1919-20, s. 231. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-falster01-shoot-idm140591133350480/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor

Disses kvindagtige Letfærdighed er endelig ej mindre end hin *Dionysii fra Heraclea*, hvilken paa Grund af Øjenværk, som han ej vilde kalde eller regne for en ligegyldig Ting, forlod den Stoicer *Zenonis* Undervisning, gik over til Cyrenaicerne og aabenlyst søgte Horehuse^{h)}. Det er derfor os, som ynkes over Eder, der for en Slik underkøbe forfængelige og uordholdende Mandslinge til at smøre Eder om Munden og sleske sig ind i Eders Øren. « Nu svarede Jesuiten: »Kom i Hu, min kære, at hin *Loy* i *Digesterne*ⁱ⁾: *Overløberen skulle vi antage os efter Krigens Ret*, ogsaa kommer Kirken til Gode.« »Ja vist«, sagde jeg, »lad ikkun Eders Horehuse beholde sine udlændiske Vandbier, hvilke det dog vilde være retfærdigt at imodtage efter Kejser *Aureliani* Forbilled. Han skriver nemlig, om jeg mindes ret, ifølge *Vopiscum* saalunde til *Mallionem Chilonem* om een, der var Forræder mod sin Fødeby *Thyanam*^{j)}: *Jeg har ej kunnet have Forræderen kær og har villig taalt, at Krigsmændene toge ham af Dage; thi han vilde ej have kunnet holde mig sin Tro, da han end ikke sparede sin Fødeby*. Mig ere sandelig hine christne Voltigeurs, baade de som tilfalde og de som frafalde vor Kirke, ikke mindre mistænkelige i Troen end de Jøder som kaldes Convertiter^{k)}, af hvilke i alt Fald een velberømmelig og fra den navnkundige *Wolfii* hebræiske *Bibliotheque* velkendt nu faldt mig i Sinde^{l)}. Han havde nemlig alt for tredive Aar siden, som han selv tilstod mig, forladt den jødiske Kirke og ladet sig anskrive i den reformerte, og havde i nogen Tid derefter fore-

læst jødiske Antiquiteter ved Universitetet i Frankfurt an der Oder. Hvad skete? Omsider blev han ved et eller andet lidet Anstød led og ked af *Calvino* og forpligtede sig *Luthero*, men paa *Skrømt*, som jeg sagtens kunde gætte; han strippede nemlig om som en Tigger og Landstryger og kom engang her til Ribe, og da han en Dag fortalte mig sit Levned (jeg havde i en halv Maanedes Tid megen Omgængelse med ham for hans synderlige Lærdoms Skyld), kom han først med adskillige Klagemaal mod *Lutheranerne*, iblandt hvilke han, som han besværede sig over, hændrog Tiden uden Nytte, uden Haab, uden Magt og uden Midler, og udbød omsider i disse Ord, at intet andet Lægemiddel stod tilbage for ham i hans Ulykke end at vende tilbage i sine Jøders Gunst og paakalde deres gamle Godvillighed. Du ser saaledes, min P. . . ., farer jeg fort, hvor svag og usikker hin de kirkelige Overløberes falholdte Tro er, med hvilken det, som jeg ikke tvivler om, vilde være ude, hvis alle Christne skreve den disse Vilkaar: at nemlig en *Frafalden* aldeles ingen *Æresamter* kan beklæde enten i Staten eller i Kirken; at han skal døje *Hunger, Tørst og Kuld* for sin ny *Bekendelse*; at han skal forbydes *Ægteskab* (for hvis Skyld *Skilsmisse* fra Religionen stundom finder Sted); at hans *Søder*, der ofte ere saare *fordervede*, skulie holdes i *Ave* ved *stræng Tugt* og *synderlig offentlig Afstraffelse*, saa snart som *Manden* er *vegen af fra den rette Vej*, etc.« — Disse Anordninger tyktes Jesuiten noget haarde. Jeg spurgte ham nu, hvad han mente om de *Roman-catholske Rømnings-*

mænd; og da han svarede, at de lignede den uforstandige Esau eller den ugudelige Judas, som for en ringe Pris solgte, den ene sin Førstefødselsret, den anden sin Frelser, gjorde jeg Ende paa Samtalen efter at have vendt Sværdet tilbage mod hans egen Strube, og bad Jesuiten leve vel med sin Religions fremmede Snyltegæster, Betlere og Gøglere.

L

OM DEN GAMLE KIRKES
BESKEDENHED.

DEK højædle og højærværdige Sædlands Biskop her i Landet *Christiern Worm*^{a)} havde for den synderlige Velvillies Skyld, som han bærer for mig, engang frivillig tilbudt mig et rigt og meget profitabelt Rector-Sæde, som laa i hans Stift og i hans Haand^{b)}. Men jeg, som altid er bekymret for en god Sjæls-Ro (i hvilken jeg sætter min højeste Lykke), og har den gyldne Middelvej saa meget des kærere, som den indeholder større Sorgløshed, men Overflødighed flere Baghold og Farer, vilde ikke nytte denne Lykkens synderlige Velgerning, efter *Pomponii Attici* Forbillede^{c)}, hvilken afslog at modtage atheniensisk Borgerskab for ej at gaa Glip af sit romerske^{d)}. Thi ikke sandt?

Rigdom er ej min Bøn, min Attraa, men at nøjes med lidt at leve af — —^{e)}.